Ovid's Daphne and Apollo
Metamophoses I.452-567

Name: ______________________________

Prīmus amor Phoebī Daphnē Pēnēia, quem nōn
fors ignāra dedit, sed saeva Cupīdinis īra.
Dēlius hunc nūper, victō serpente superbus,
vīderat adductō flectentem cornua nervō,
"Quid"que, "tibī, lascīve puer, cum fortibus armīs?"
dīxerat; "Ista decent umerōs gestāmina nostrōs,
quī dare certa ferae, dare vulnera possumus hostī,
quī modo, pestiferō tot iūgera ventre prementem,
strāvimus innumerīs tumidum Pȳthōna sagittīs.
Tū face nescio quōs estō contentus amōrēs
irrītāre tuā nec laudēs assere nostrās."
Fīlius huic Veneris, "Fīgat tuus omnia, Phoebe,
tē meus arcus," ait, "quantōque animālia cēdunt
cūncta deō, tantō minor est tua glōria nostrā."
Dīxit et, ēlīsō percussīs āere pennīs,
Impiger umbrōsā Parnāsī cōnstitit arce,
ēque sagittiferā prōmpsit duo tēla pharetrā
dīversōrum operum. Fugat hoc, facit illud amōrem;
quod facit, aurātum est et cuspide fulget acūtā,

quod fugat, obtūsum est et habet sub harundine plumbum.
Hoc deus in nymphā Pēnēide fīxit, at illō
laesit Apollineās trāiecta per ossa medullās.
Prōtinus alter amat, fugit altera nōmen amantis;
silvārum latebrīs captīvārumque ferārum
exuviīs gaudēns, innūptaeque aemula Phoebēs;
vitta coercēbat positōs sine lēge capillōs.
Multī illam petiēre; illa, āversāta petentēs
impatiēns expersque virī, nemora āvia lūstrat,
nec, quid Hymēn, quid Amor, quid sint cōnūbia, cūrat
Saepe pater dīxit, "Generum mihi, fīlia, dēbēs";
saepe pater dīxit, "Dēbēs mihi, nāta, nepōtēs."
Illa, velut crīmen taedās exōsa iugālēs,
pulchra verēcundō suffunditur ōra rubōre,
inque patris blandīs haerēns cervīce lacertīs,
"Dā mihi perpetuā, genitor cārissime," dīxit,
"virginitāte fruī; dedit hoc pater ante Diānae."
Ille quidem obsequitur; sed tē decor iste, quod optās,
esse vetat, vōtōque tuō tua fōrma repugnat.
Phoebus amat vīsaeque cupit cōnūbia Daphnēs,

Quodque cupit, spērat, suaque illum ōrācula fallunt.
Utque levēs stipulae dēmptīs adolentur aristīs,
ut facibus saepēs ardent, quās forte viātor
vel nimis admōvit vel iam sub lūce relīquit,
sīc deus in flammās abiit, sīc pectore tōtō
ūritur, et sterilem spērandō nūtrit amōrem.
spectat inōrnātōs collō pendēre capillōs,
et "Quid, sī cōmantur?" ait; videt igne micantēs
sīderibus similēs oculōs; videt ōscula, quae nōn
est vīdisse satis; laudat digitōsque manūsque
bracchiaque et nūdōs mediā plūs parte lacertōs;
sī qua latent, meliōra putat. Fugit ōcior aurā
illa levī neque ad haec revocantis verba resistit:
"Nympha, precor, Pēnēi, manē! Nōn īnsequor hostis;
nympha, manē! Sīc agna lupum, sīc cerva leōnem,
sīc aquilam pennā fugiunt trepidante columbrae,
hostēs quaeque suōs; amor est mihi causa sequendī.
Mē miserum—nē prōna cadās, indignave laedī
crūra notent sentēs, et sim tibi causa dolōris!
Aspera, quā properās, loca sunt: moderātius, ōrō,

curre fugamque inhibē; moderātius īnsequar ipse.
Cui placeās, inquīre tamen; nōn incola montis,
nōn ego sum pāstor, nōn hīc armenta gregēsque
horridus observō. Nescīs, temerāria, nescīs
quem fugiās, ideōque fugis. Mihi Delphica tellūs
et Claros et Tenedos Patarēaque rēgia servit;
Iuppiter est genitor; per mē quod eritque fuitque
estque patet; per mē concordant carmina nervīs.
Certa quidem nostra est, nostrā tamen ūna sagitta
certior, in vacuō quae vulnera pectore fēcit.
Inventum medicīna meum est, opiferque per orbem
dīcor, et herbārum subiecta potentia nōbīs;
ei mihi, quod nūllīs amor est sānābilis herbīs,
nec prōsunt dominō, quae prōsunt omnibus, artēs!”
    Plūra locūtūrum timidō Pēnēia cursū
fūgit, cumque ipsō verba imperfecta relīquit.
Tum quoque vīsa decēns: nūdābant corpora ventī,
obviaque adversās vibrābant flāmina vestēs,
et levis impulsōs retrō dabat aura capillōs,
auctaque fōrma fugā est. Sed enim nōn sustinet ultrā

perdere blanditiās iuvenis deus, utque monēbat
ipse Amor, admissō sequitur vestīgia passū.
Ut canis in vacuō leporem cum Gallicus arvō
vīdit, et hic praedam pedibus petit, ille salūtem
alter inhaesūrō similes iam iamque tenēre
spērat, et extentō stringit vestīgia rōstrō
alter in ambiguō est an sit comprēnsus, et ipsīs
morsibus ēripitur, tangentiaque ōra relinquit—
sīc deus et virgō; est hic spē celer, illa timōre.
Quī tamen īnsequitur, pennīs adiūtus Amōris,
ōcior est, requiemque negat, tergōque fugācis
imminet, et crīnem sparsum cervīcibus afflat.
Vīribus absūmptīs, expalluit illa, citaeque
victa labōre fugae, spectāns Pēnēidas undās,
"Fer, pater," inquit, "opem, sī flūmina nūmen habētis!
—546 corrupt—
Quā nimium placuī, mūtandō perde figūram!"
Vix prece fīnītā, torpor gravis occupat artūs;
mollia cinguntur tenuī praecordia librō,
in frondem crīnēs, in rāmōs bracchia crēscunt;

Name: ______________________________

pēs modo tam vēlōx pigrīs rādīcibus haeret,
ōra cacūmen habet; remanet nitor ūnus in illā.
Hanc quoque Phoebus amat, positāque in stīpite dextrā
sentit adhūc trepidāre novō sub cortice pectus,
complexusque suīs rāmōs, ut membra, lacertīs
ōscula dat lignō; refugit tamen ōscula lignum.
Cui deus “At quonam coniūnx mea nōn potes esse,
arbor eris certē,” dīxit, “mea! Semper habēbunt
tē coma, tē citharae, tē nostrae, laure, pharētrae.
Tū ducibus Latiīs aderis, cum laeta triumphum
vōx canet et vīsent longās Capitōlia pompās.
Postibus Augustīs eadem fīdissima custōs
ante forēs stābis, mediamque tuēbere quercum,
utque meum intōnsīs caput est iuvenāle capillīs,
tū quoque perpetuōs semper gere frondis honōrēs!”
Fīnierat Paeān; factīs modo laurea rāmī
adnuit, utque caput vīsa est agitāsse cacūmen.